



ΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ



7-11



**Όλα, σε ομάδες
των 4-6**



ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΤΙΚΟ;



30-60 λεπτά



Αυτή η δραστηριότητα ενθαρρύνει την ανάπτυξη της ηθικής και ωθεί προς ένα διαφορετικό τρόπο ηθικής σκέψης.

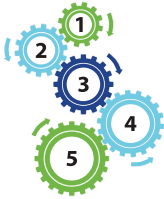
Η δραστηριότητα βοηθάει τα παιδιά να αναπτύξουν και να διευρύνουν την ηθική ευαισθησία σε καταστάσεις, να έχουν διαφορετικές αντιλήψεις και να αποκτήσουν ικανότητες λήψης αποφάσεων.

Ενθαρρύνει τα παιδιά να έχουν συναίσθηση της πολυπλοκότητας της διαδικασίας της λήψης ηθικών αποφάσεων. Ξεκινάει με την αναγνώριση ποικίλων ηθικών διαστάσεων, από έναν πιο έμμεσο τρόπο σε μια πιο σαφή αναγνώρισή τους.



Μια επιλογή από σύντομες ιστορίες ή παραδείγματα από ηθικά διλήμματα (θα μπορούσαν να είναι καθημερινές καταστάσεις στις οποίες αντιμετωπίζουμε την πρόκληση να λάβουμε μια ηθική απόφαση).

Χαρτιά (A5) σε ποικίλα χρώματα με επιλεγμένες λέξεις κλειδιά γραμμένες σε αυτά (ΚΑΘΗΚΟΝ, ΣΩΣΤΟ, ΚΟΙΝΟ ΟΦΕΛΟΣ, ΚΑΚΟ, ΣΕΒΑΣΜΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, ΦΡΟΝΤΙΔΑ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ (ΑΡΕΤΗ), ...) + μια τσάντα ή καλάθι για να βάλετε μέσα τα φύλλα χαρτιού.



1. Χωρίστε την τάξη σε αρκετές μικρότερες ομάδες παιδιών (από 4 έως 6 μέλη σε κάθε ομάδα).

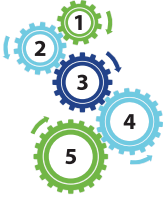
2. Βγάλτε φύλλα χαρτιού με ποικίλες ηθικές έννοιες γραμμένες πάνω τους (π.χ. ΚΑΘΗΚΟΝ, ΣΩΣΤΟ, ΚΟΙΝΟ ΟΦΕΛΟΣ, ΚΑΚΟ, ΣΕΒΑΣΜΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, ΦΡΟΝΤΙΔΑ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ (ΑΡΕΤΗ). Μπορείτε να προσθέσετε και τις δικές σας έννοιες από μερικούς πιο απλούς και ευκολονόητους όρους, όπως ΕΓΩ, ΟΙ ΑΛΛΟΙ, ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ, ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΓΗ κ.τ.λ.). Βάλτε τα όλα μέσα σε μια τσάντα ή ένα καλάθι. Έπειτα, κάθε ομάδα παιδιών θα επιλέξει ένα τυχαίο κομμάτι χαρτί και όταν κάθε ομάδα θα έχει επιλέξει από ένα, ένα από τα μέλη της ομάδας θα διαβάσει τη λέξη δυνατά (ξεκινώντας με την ομάδα 1 και έπειτα προχωράτε στις υπόλοιπες ομάδες). Έπειτα, ο/η επιβλέπων καθηγητής συζητάει τη λέξη με όλη την τάξη (τι σημαίνει, πότε τη χρησιμοποιούμε, πού τη χρησιμοποιούμε κ.τ.λ.). Έπειτα, προχωρήστε με την επόμενη ομάδα και επαναλάβετε το ίδιο, συζητήστε την έννοια μέχρι να έχει γίνει επαρκώς κατανοητή από τα παιδιά. Όταν όλες οι ομάδες θα έχουν τις έννοιές τους και όταν θα τις έχετε συζητήσει όλες, μπορείτε να προχωρήσετε στο επόμενο βήμα.

3. Τώρα, παρουσιάστε σε όλη την τάξη μια σύντομη ιστορία που περιέχει ένα ηθικό δίδαγμα ή μια δύσκολη ηθική απόφαση και σταματήστε την ιστορία στο σημείο που πρέπει να παρθεί αυτή η απόφαση (μπορείτε να χρησιμοποιήσετε παραμύθια, ιστορίες, παραδείγματα από την καθημερινότητα, μικρές ιστορίες που γνωρίζουν τα παιδιά, ιστορίες από καρτούν κ.τ.λ.) Π.χ. ένα καθημερινό παράδειγμα: Ο Τομ αγοράζει μια φιλανθρωπική εφημερίδα, από έναν άστεγο άνδρα στο δρόμο, που την πουλάει 1 ευρώ. Ο Τομ δίνει στον άστεγο άνδρα 2 ευρώ, γιατί δεν έχει καθόλου ψιλιά, και ο Τομ περιμένει να πάρει 1 ευρώ ρέστα. Ο άστεγος άνδρας δίνει στον Τομ μια εφημερίδα και λέει “Σας ευχαριστώ, γεια σας”. Ο Τομ μπερδεύεται. Τι πρέπει να κάνει; Θα πρέπει να ζητήσει το ένα ευρώ; Θα πρέπει απλά να το ξεχάσει;

4. Τώρα, επιλέξτε τυχαία μια ομάδα και αυτή θα είναι η πρώτη που θα πρέπει τα μέλη της να πουν ή να προτείνουν πως σχετίζεται η επικείμενη απόφαση με την ηθική έννοια που έχουν στο χαρτί τους (π.χ. πως επηρεάζει η απόφαση τα δικαιώματα των εμπλεκόμενων ατόμων, μπορεί να βλάψουμε με κάποιο τρόπο -ανάλογα με την απόφασή μας, πως θα επηρεάσει τους άλλους στην επικείμενη κατάσταση, πως θα επηρεάσει το άτομο που είναι αντιμέτωπο με την απόφαση και την προσωπικότητά του/της, αν η απόφασή του να δράσει με σεβασμό ή ενδιαφέρον διαμορφώνει τους άλλους, τι θα προσφέρει περισσότερο καλό και θα βλάψει λιγότερο κ.τ.λ. Π.χ. στην περίπτωση του παραπάνω παραδείγματος, η έννοια που έχει γραμμένη στο χαρτί η επιλεγμένη ομάδα μπορεί να είναι ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ και έτσι μια από τις συζητήσεις θα μπορούσε να είναι ότι η δικαιοσύνη απαιτεί ο Τομ να πάρει πίσω 1 ευρώ κ.τ.λ.).

Τα μέλη της ομάδας θα πρέπει πρώτα να κάνουν τις δικές τους προτάσεις. Έπειτα, οι άλλες ομάδες μπορούν να τους βοηθήσουν με ιδέες. Μπορείτε επίσης να κάνετε με την τάξη μια σύντομη συζήτηση για τις απαντήσεις. Έπειτα, συνεχίστε με μια άλλη ομάδα και μια άλλη ηθική έννοια. Επαναλάβετε αυτά τα βήματα, έως ότου κάθε ομάδα να έχει λάβει τη σειρά της. Να θυμάστε, ο στόχος δεν είναι να βρείτε τη σωστή λύση για το ηθικό πρόβλημα, αλλά να μάθετε την ηθική πολυπλοκότητα της ίδιας της κατάστασης και να καλλιεργήσετε ηθική ευαισθησία για τις σχετικές ηθικές πτυχές της κατάστασης.

5. Μπορείτε να ολοκληρώσετε εδώ τη δραστηριότητα ή να την πάτε ένα βήμα παραπέρα. Προσπαθήστε να σκεφτείτε μαζί με όλες τις ομάδες ποιες επιλογές μπορεί να ακολουθήσει ο χαρακτήρας της ιστορίας με το ηθικό δίλημμα (προσπαθήστε να σκεφτείτε τουλάχιστον 3 ή 4 εναλλακτικές. Π.χ. Ο Τομ ζητάει πίσω το 1 ευρώ. Ο Τομ απλά φεύγει. Ο Τομ λέει στον άστεγο άνδρα: “Και θα ήθελα να κρατήσετε το 1 ευρώ, ως δώρο από εμένα”. Ο Τομ ζητάει δεύτερο αντίτυπο της εφημερίδας). Γράψτε τις εναλλακτικές λύσεις στον πίνακα, ώστε να μπορούν να τις δουν όλοι.



6. Σε αυτό το βήμα, μπορείτε να συζητήσετε ποια θα ήταν η καλύτερη απόφαση σε αυτήν την περίπτωση. Υπάρχει κάποια καλύτερη λύση; Γιατί (ή, γιατί όχι); Κάντε ένα σύντομο Σωκρατικό διάλογο με την ομάδα. Και πάλι, ο στόχος δεν είναι να συμφωνήσουν όλοι, αλλά να σκεφτούν το ηθικό δίλλημα με κριτική ματιά.

Για τον σχεδιαστή/προαιρετικά *** βάλτε με τις λέξεις κλειδιά εικόνες από τετράγωνα διαφορετικών χρωμάτων: ΚΑΘΗΚΟΝ, ΣΩΣΤΟ, ΚΟΙΝΟ ΟΦΕΛΟΣ, ΒΛΑΒΕΡΟ, ΣΕΒΑΣΜΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, ΦΡΟΝΤΙΔΑ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ (ΑΡΕΤΗ) ***